

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Josefa Baxy, v právní věci **žalobce: A. p. ž. p., o. s.**, zastoupeného JUDr. Petrem Kužvartem, advokátem se sídlem Praha 4, Za Zelenou liškou 967/B, proti **žalovanému Magistrátu hlavního města Prahy**, se sídlem Praha 1, Mariánské náměstí 2, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 10. 2002, č. j. MHMP/130123/02/OUR/PO/Čr, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 19. 12. 2003, č. j. 38 Ca 826/2002-50,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á.**
- II.** Žalovaný **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovaný **j e p o v i n e n** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti částku 1 075 Kč, a to k rukám jeho právního zástupce do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Včasnou kasační stížností ze dne 10. 2. 2004 se žalovaný (dále též „stěžovatel“) domáhal zrušení pravomocného rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 19. prosince 2003, č. j. 38 Ca 826/2002-50, kterým soud zrušil rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 10. 2002, č. j. MHMP/130123/02/OUR/PO/Čr. Uvedeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí Městského úřadu Prahy 10 a toto rozhodnutí potvrdil. Správní úřad prvního stupně rozhodl tak, že žalobce není účastníkem řízení o umístění stavby „Dva bytové domy“ na pozemcích č. parc. 2764/32, 2766/2, 2794/291 a 2764/9 v katastrálním území Strašnice v Praze 10.

Žalobce uvedl v žalobě, že mu bylo příslušné územní řízení oznámeno dne 10. 6. 2002, doručením oznámení stavebního úřadu, počátek běhu osmidenní lhůty podle § 70 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, je nutno počítat ke dni, který následuje

po dni, v němž byl žalobce o řízení informován. Lhůta tak uplynula dne 18. 6. 2002. Žalobce svoji účast oznámil podáním ze dne 14. 6. 2002, tedy včas.

V odůvodnění rozsudku soud uvedl, že lhůtu pro přihlášení účastníka správního řízení je nutné počítat nikoliv ode dne zahájení řízení návrhem strany, ale až ode dne, kdy je občanské sdružení o tomto řízení informováno. Ustanovení § 70 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb., je tak nutno vykládat ve vzájemné souvislosti s odstavcem 2, neboť zákon sám nerozlišuje mezi dvěma způsoby zahájení řízení. Je-li řízení zahájeno na návrh, pak je o jeho zahájení informován vedle toho, kdo návrh podal, pouze správní orgán. Počátek lhůty není možno opírat o skutečnost, o níž nemá tento účastník povědomost. Takový výklad by možnost domáhat se svých zákonem přiznaných práv účastníkovi upíral a ve svém důsledku by byl v rozporu se zákonem.

Žalovaný napadl rozsudek soudu kasační stížností, opírající se o důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., a domáhá se zrušení napadeného rozhodnutí soudu. Poukazuje na to, že okruh účastníků územních řízení upravuje § 34 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, jako speciální právní předpis ve vztahu k zákonu č. 71/1967 Sb., o správním řízení. Účast občanů na ochraně přírody prostřednictvím občanských sdružení je přiznána § 70 zákona č. 114/1992 Sb. Podle § 70 odst. 1 a 2 cit. zákona mohou tato občanská sdružení požadovat u příslušných orgánů státní správy být předem informována o zamýšlených zásazích a zahajovaných správních řízeních, při nichž mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny. Jde-li o zamýšlené zásahy, pak tyto vzniknou v budoucnosti. Znamená to, že se musí jednat o řízení, která teprve zahájena budou, nikoliv o řízení již zahájena. V § 70 odst. 3 zákona je však uvedeno, že občanské sdružení je oprávněno, za podmínek a v případech podle odstavce 2, účastnit se správního řízení, pokud však svoji účast oznámí do osmi dnů od zahájení řízení. „Podmínkami“ je ochrana přírody a krajiny jako hlavní poslání občanského sdružení, a „případem“ podle odstavce 2 skutečnost, že občanské sdružení již požádalo o informovanost o zahajovaných řízeních. Občanské sdružení si svou žádostí pouze vyhrazuje, že ho bude správní orgán neprodleně po zahájení řízení o této skutečnosti informovat. Pak je již na jeho vůli, zda se do osmi dnů ode dne zahájení řízení k účasti přihlásí a bude s ním jako s účastníkem jednáno, či nikoliv.

Žalovaný napadl i výrok pod bodem II. rozsudku, kterým je žalovanému uložena povinnost uhradit žalobci částku 4 650 Kč k rukám JUDr. Petra Kužvarta, s tím že není zřejmý jeho vztah k projednávané věci, neboť žalobce byl zastoupen Mgr. Andreou Götzovou.

Z uvedených důvodů žalovaný navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil pro nezákonnost a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

Žalobce podal ke kasační stížnosti své vyjádření, v němž konstatoval, že ustanovení § 70 zákona č. 114/1992 Sb. má zřejmý cíl, tedy uskutečňovat ochranu přírody za přímé účasti občanů a to prostřednictvím občanských sdružení. V odstavci 2 cit. ustanovení je formulováno právo občanských sdružení požadovat u orgánů státní správy informace o všech zamýšlených zásazích a zahajovaných správních řízeních, při nichž mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny. Nelze proto vyložit předmětné ustanovení zužujícím způsobem. Pokud však správní orgán osmidenní lhůtu zaručenou občanskému sdružení k tomu, aby svoji účast v řízení oznámilo, zkracuje svým prodlením s oznámením zahájeného řízení, pak je občanské sdružení v kontumaci svoje právo přihlásit. Výklad tohoto ustanovení nemůže podléhat libovůli správních orgánů, ale musí být interpretováno jednoznačně a transparentně tak, aby občanské sdružení mělo reálnou možnost toto svoje oprávnění naplnit. V předmětném případě navíc byl žalobce dopisem správního orgánu ze dne 10. 6. 2002 informován, že řízení bylo zahájeno dne 4. 5. 2002.

Žalobce mu své účastenství v řízení oznámil dne 14. 6. 2002, tedy do osmi dnů od doručení informace úřadem. Až po více jak měsíci správní orgán informoval žalobce, že se spletl v datu zahájení řízení. Sám správní orgán vyvolal situaci, že oznámením o správném datu zahájení řízení by, podle jeho výkladu, již nešlo nikdy zhojit.

Žalobce je přesvědčen, že předmětná právní otázka, týkající se zachování lhůty pro oznámení účastenství v řízení dle § 70 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, byla soudem zodpovězena správně a navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou.

Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněného důvodu, a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Žalovaným v kasační stížnosti předestřenou právní otázkou, je otázka interpretace a aplikace § 70 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

Účelem tohoto zákona je podle § 1 přispět k udržení a obnově přírodní rovnováhy v krajině, k ochraně rozmanitostí forem života, přírodních hodnot a krás a k šetrnému hospodaření s přírodními zdroji. Podle § 70 se ochrana přírody podle tohoto zákona uskutečňuje za přímé účasti občanů, prostřednictvím jejich občanských sdružení a dobrovolných sborů či aktivů při orgánech ochrany přírody. Místně příslušná organizační jednotka občanského sdružení, jehož hlavním posláním podle stanov je ochrana přírody a krajiny (dále jen "občanské sdružení"), je oprávněna, pokud má právní subjektivitu, požadovat u příslušných orgánů státní správy, aby byla předem informována o všech zamýšlených zásazích a zahajovaných správních řízeních, při nichž mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny chráněné podle tohoto zákona. Odstavec 3 cit. ustanovení garantuje občanskému sdružení oprávnění za podmínek a v případech podle odstavce 2 účastnit se správního řízení, pokud oznámí svou účast písemně do osmi dnů od zahájení řízení orgánu státní správy, který řízení zahájil; v tomto případě má postavení účastníka řízení.

Při aplikaci a interpretaci právní normy je vždy nutno šetřit jejího významu. Záměrem právní normy je zjevně zajistit postavení účastníka řízení občanským sdružením, a to při zachování podmínek zákonem stanoveným a v případě, že se ke svému účastenství v řízení přihlásí ve stanovené osmidenní lhůtě. Je-li zákonem stanovená lhůta pro uplatnění práva, pak musí být možnost uplatnění oprávnění reálná. Protože však správní řízení je možno zahájit dvěma způsoby (na návrh nebo z podnětu správního orgánu), a v obou případech může být zahájeno správní řízení, při němž mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny chráněné podle tohoto zákona, pak právo účasti občanských sdružení na těchto řízeních bez ohledu na způsob jejich zahájení, při respektování dalších zákonných podmínek, musí být jistě zachováno.

Je-li řízení zahájeno z podnětu správního orgánu, existuje-li tedy záměr správního orgánu zahájit správní řízení při němž mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny (správní orgán o takovém řízení dopředu ví), pak oznámí-li občanskému sdružení zamýšlený termín zahájení správního řízení, je reálné, aby se občanské sdružení v osmidenní lhůtě ke svému účastenství v řízení přihlásilo. Jiná je však situace, je-li správní řízení zahájeno z podnětu účastníka. V takovém případě musí být osmidenní lhůta pro přihlášení se k účastenství počítána od okamžiku, kdy se občanské sdružení o zahájení předmětného řízení kvalifikovaně dozví. Kdyby tomu bylo tak, jak tvrdí žalovaný, bylo by pouze na správním orgánu, kdy zahájení řízení občanskému sdružení oznámí a pokud by mu termín již zahájeného správního řízení sdělil po uplynutí zákonem garantované osmidenní lhůty, byla by jeho účast v řízení zcela znemožněna. Takový výklad uvedeného ustanovení by nebyl v souladu se záměrem zákona o ochraně přírody a krajiny a nebyl by rovněž v souladu s pravidly logiky a rozumného výkladu právních norem.

Nelze rovněž přijmout výklad žalovaného, naznačený v kasační stížnosti, že totiž pod ochranou zákona jsou pouze ta správní řízení, která jsou vyvolána správním úřadem samotným („povinnost informovat o zamýšlených zásazích a zahajovaných správních řízeních“ - § 70 odst. 2), neboť pak by správní řízení vyvolaná účastníky, která se rovněž mohou podstatným způsobem dotknout zájmů ochrany přírody a krajiny, byla z účasti občanů na takových řízeních vyloučena.

Naopak, uskutečňuje-li se podle § 70 zákona č. 114/1992 Sb. ochrana přírody za přímé účasti občanů, pak se tak děje jak v případech, kdy je správní řízení vyvoláno účastníky, tak i v případech, je-li zahájeno z podnětu správního orgánu. V obou těchto případech musí být zachováno právo občanského sdružení na účast v takovém řízení, při zachování ostatních zákonných podmínek.

Osmidenní lhůta pro písemné oznámení účasti ve správním řízení, se odvíjela od okamžiku doručení sdělení o zahájení správního řízení příslušným orgánem státní správy.

V souzeném případě byla žalobci dne 10. 6. 2000 doručena písemnost, kterou správní orgán žalobce informoval o zahájení stavebního řízení, žalobce podal přihlášku k účasti do dne 18. 6. 2000, tedy včas.

K námitce vadného výroku v kasační stížnosti napadeného rozsudku, týkajícího se přiznání náhrady nákladů řízení JUDr. Kužvartovi, Nejvyšší správní soud poznamenává, že podáním městskému soudu ze dne 10. 6. 2003 byla žalobcem vypovězena plná moc k zastupování udělená Mg. Andreji Götzové. Současně byla přiložena plná moc k zastupování udělená žalobcem JUDr. Petru Kužvartovi. Pokud soud přiznal náhradu nákladů řízení žalobci a uložil žalovanému tyto zaplatit k rukám JUDr. Petra Kužvarta, není takový postup v rozporu se zákonem.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Pokud jde o náklady řízení, žalovaný neměl ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalobci, který měl ve věci úspěch, soud přiznal podle § 60 odst. 1 s. ř. s. proti žalovanému právo na náhradu nákladů řízení, a to ve výši 1 075 Kč [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. d), § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, tj. 1 x 1000 Kč za jeden úkon právní služby spočívající v písemném vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 11. 3. 2004, a 1 x 75 Kč na náhradu hotových výdajů advokáta]. Ke splnění povinnosti byla stanovena přiměřená lhůta.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. února 2005

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu